Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0216

Poročilo Komisije o Črni gori za leto 2025

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. junija 2026 o poročilu Komisije o Črni gori za leto 2025 (2025/2253(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Črno goro na drugi strani[1], ki je začel veljati 1. maja 2010,

– ob upoštevanju prošnje Črne gore za članstvo v Evropski uniji z dne 15. decembra 2008,

– ob upoštevanju mnenja Komisije z dne 9. novembra 2010 o prošnji Črne gore za članstvo v Evropski uniji (COM(2010)0670) sklepa Evropskega sveta z dne 17. decembra 2010, da Črni gori podeli status države kandidatke, in sklepa Evropskega sveta z dne 29. junija 2012, da se začnejo pogajanja s Črno goro za pristop k EU,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)[2],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1449 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan[3],

– ob upoštevanju sklepov predsedstva z zasedanja Evropskega sveta v Solunu 19. in 20. junija 2003,

– ob upoštevanju izjav z vrhov EU–Zahodni Balkan v Sofiji (Bolgarija), Zagrebu (Hrvaška) in na Brdu pri Kranju (Slovenija) v letih 2018,

---

1 UL L 108, 29.4.2010, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
2 UL L 330, 20.9.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 UL L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

2020 in 2021,

– ob upoštevanju srečanja voditeljev držav Zahodnega Balkana z dne 1. julija 2025 v Skopju v Severni Makedoniji o načrtu za rast za Zahodni Balkan,

– ob upoštevanju izjave z vrha EU-Zahodni Balkan z dne 17. decembra 2025,

– ob upoštevanju sklepov predsedstva z dne 16. decembra 2025 o širitvi;

– ob upoštevanju berlinskega procesa, ki se je začel 28. avgusta 2014,

– ob upoštevanju sklepov predsedstva z vrha o berlinskem procesu leta 2025, ki je potekal 22. oktobra 2025,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. oktobra 2020 z naslovom Gospodarski in naložbeni načrt za Zahodni Balkan (COM(2020)0641),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. novembra 2023 z naslovom Novi načrt za rast za Zahodni Balkan (COM(2023)0691),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. marca 2024 o reformah in pregledih politik pred širitvijo (COM(2024)0146),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. julija 2025 z naslovom Poročilo o stanju pravne države za leto 2025 – Stanje pravne države v Evropski uniji (COM(2025)0900) in spremnega delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom Poročilo o stanju pravne države za leto 2023 – Poglavje o stanju pravne države v Črni gori (SWD(2025)0929),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. novembra 2025 o širitveni politiki EU za leto 2025 (COM(2025)0690) in priloženega delovnega dokumenta služb Komisije, ki vsebuje poročilo o Črni gori za leto 2025 (SWD(2025)0754),

– ob upoštevanju pregleda in ocene Komisije v zvezi s programom gospodarskih reform Črne gore z dne 2. junija 2025 ter skupnih sklepov ekonomskega in finančnega dialoga z regionalnimi partnerji z dne 13. maja 2025,

– ob upoštevanju izidov pristopnih konferenc s Črno goro z dne 22. junija 2021, 13. decembra 2021, 29. januarja 2024, 26. junija 2024, 16. decembra 2024, 27. junija 2025, 16. decembra 2025, 26. januarja 2026 in 17. marca 2026,

– ob upoštevanju izida 11. stabilizacijsko-pridružitvenega sveta EU-Črna gora z dne 14. julija 2022,

– ob upoštevanju seznama EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene,

– ob upoštevanju izjave in priporočil, sprejetih na 23. in 24. srečanju stabilizacijsko-pridružitvenega parlamentarnega odbora EU-Črna gora, ki je potekalo 2. in 3. aprila 2025 ter 18. in 19. septembra 2025,

– ob upoštevanju pristopa Črne gore k zvezi NATO 5. junija 2017,

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Črni gori,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A10-0143/2026),

A. ker je širitev osrednje orodje zunanje politike EU in strateška naložba v mir, varnost in blaginjo na evropski celini, zlasti v okviru spreminjajočega se geopolitičnega okolja in varnostnih izzivov v Evropi;

B. ker je treba pri izpolnjevanju københavnskih meril vsako državo kandidatko ocenjevati glede na njene lastne dosežke, s strogimi, vendar pravičnimi pogoji in merljivimi rezultati, zlasti na področju pravne države ter usklajenosti z vrednotami EU in skupno zunanjo in varnostno politiko;

C. ker je Črna gora za članstvo v EU zaprosila leta 2008; ker ji je bil status kandidatke podeljen leta 2010; ker so se pogajanja začela leta 2012; ker je vlada Črne gore izrazila ambicijo, da do leta 2028 postane 28. država članica EU;

D. ker je Črna gora država kandidatka, ki je pri pristopu k EU dosegla največji napredek; ker je Črna gora odprla vseh 33 pogajalskih poglavij, med katerimi so nekatera že zaprta; ker je nadaljnji napredek odvisen od trajnih rezultatov pri izvajanju reform, zlasti pri poglavjih 23 in 24;

E. ker je EU najzanesljivejša partnerica Črne gore in ji zaupa 69 % njenih državljanov, kar je med najvišjimi stopnjami zaupanja EU v regiji; ker se s tem povečuje obveznost političnih akterjev, da bodo izvedli odgovorne, dosledne in učinkovite reforme;

F. ker je trajna politična zavezanost tako držav kandidatk kot EU bistvena za ohranjanje doslednosti, verodostojnosti, preglednosti in splošne učinkovitosti širitvenega procesa; ker bi se morale dvostranske težave reševati dvostransko in se ne bi smele uporabljati za blokiranje ali dodatno politiziranje širitvenega procesa;

G. ker EU ostaja glavna gospodarska in finančna partnerica Črne gore in njena največja trgovinska partnerica; ker je nemoteno delovanje trgovinskih in prometnih tokov med Črno goro in EU ključno za gospodarsko stabilnost, odpornost dobavne verige in postopno vključevanje te države v notranji trg EU;

H. ker je stabilnost Črne gore ključna za varnost Zahodnega Balkana in EU; ker bi lahko zunanji politični projekti, katerih cilj je čezmejni vpliv na podlagi etnične ali verske pripadnosti, spodkopali suverenost in ustavni red držav v regiji; ker je prihodnost Zahodnega Balkana v evropskem povezovanju, in ne v konkurenčnih geopolitičnih območjih vpliva ali etnično pogojenih regionalnih povezavah;

I. ker Črna gora ostaja ranljiva za poskuse manipuliranja z informacijskim prostorom iz tujine in znotraj države; ker je Komisija poudarila, da je treba prostor zapreti pred zunanjim vmešavanjem in manipuliranjem z informacijami, tudi dezinformacijami, ter okrepiti odpornost družbe; ker si Rusija prizadeva okrepiti svoj vpliv na Zahodnem Balkanu, tudi v Črni gori, tako, da strateško širi verske, kulturne in „na vrednotah temelječe“ diskurze, katerih cilj je oblikovati javni diskurz in spodkopavati evroatlantsko povezovanje;

J. ker sta korupcija in organizirani kriminal kljub določenemu institucionalnemu napredku še vedno prisotna v več sektorjih črnogorskega gospodarstva in javnih institucijah;

K. ker usklajenost s pravnim redom EU na področjih obdavčitve in dobrega davčnega upravljanja ostaja temelj finančne stabilnosti in zaupanja v okviru pristopa k EU;

Zavezanost pristopu k EU

1. pozdravlja, da Črna gora pri reformah, povezanih z EU, dosega stalen napredek, temelječ na širokem političnem udejstvovanju in ambicijah, da bi se pogajanja zaključila do konca leta 2026; pozdravlja začasno zaprtje še šestih pogajalskih poglavij v letu 2025 in štirih v letu 2026, s čimer se je njihovo skupno število povečalo na 16; znova poudarja, da v celoti podpira prihodnost države v EU; pozdravlja, da je bila v Svetu ustanovljena *ad hoc* delovna skupina za pripravo pristopne pogodbe s Črno goro, kar je pomemben in pravočasen korak k napredku v zadnji fazi procesa pristopa Črne gore k EU in ponovni potrditvi, da je EU zavezana širitvi;

2. ponovno potrjuje, da Črna gora ostaja vodilna v procesu pristopa k EU, ter poudarja, da je treba hitrost in potek širitve še naprej določati na podlagi načela individualnih dosežkov; poudarja, da bi bilo treba napredek na poti k članstvu ocenjevati strogo na podlagi objektivnega izpolnjevanja zastavljenih referenčnih meril; poziva, naj se ob vztrajnih reformnih prizadevanjih zagotavlja enako verodostojna, predvidljiva in pravočasna perspektiva EU; poudarja, da celovitost politike širitve temelji na doslednosti, pravičnosti in enakopravnem obravnavanju, kar odraža stopnjo pripravljenosti posamezne države kandidatke;

3. pozdravlja široko in dosledno javno podporo državljanov Črne gore evropski poti te države, pri čemer velika večina državljanov izraža zaupanje v prihodnost Črne gore v EU;

4. spodbuja vse politične akterje, naj ostanejo osredotočeni, ohranijo zagon za uspešen zaključek pristopnih pogajanj in okrepijo svoja prizadevanja za izvedbo potrebnih reform; poudarja, da sta v zvezi s tem potrebna politična stabilnost in konstruktivno medstrankarsko sodelovanje; poudarja, da je dejanski napredek odvisen od učinkovitega izvajanja sprejetih reform ter trajnih in merljivih rezultatov na področju pravne države, vključno z izrekom končnih obsodb v zadevah korupcije na visoki ravni in organiziranega kriminala; spodbuja Črno goro, naj si še naprej prizadeva izpolniti merila za zaprtje poglavij, zlasti poglavij 23 in 24;

5. poziva vse državne organe, naj ravnajo v duhu institucionalne odgovornosti in poskrbijo, da politične razlike ne bodo zavirale sprejetja in izvajanja reform, povezanih z EU; poudarja, da mora ohranitev strateškega cilja članstva v EU ostati skupna nacionalna prednostna naloga, ki ima prednost pred strankarskimi pomisleki; poziva črnogorski parlament in vlado, naj preprečita, da bi politike identitete preusmerile pozornost z agende EU ali obremenile odnose s sosednjimi državami, ter tako poskrbita, da Črna gora ostane čvrsto na poti v EU;

6. spodbuja Črno goro, naj kot najnaprednejša država kandidatka v regiji še naprej opravlja konstruktivno in stabilizirajočo vlogo ter prevzame vodilno vlogo pri dokazovanju, da se suverenost, državljanska identiteta in evropsko povezovanje medsebojno krepijo;

7. pozdravlja, da se je Črna gora odločno in v celoti uskladila s skupno zunanjo in varnostno politiko EU, vključno z omejevalnimi ukrepi, zlasti tistimi, ki so povezani z rusko vojaško agresijo proti Ukrajini, pozdravlja pa tudi njeno načelno stališče v OZN ter sodelovanje v misijah in operacijah kriznega upravljanja EU ter v misijah Nata in drugih mednarodnih multilateralnih misijah, vključno z operacijo ATALANTA pomorskih sil EU, misijo EU za vojaško pomoč v podporo Ukrajini (EUMAM Ukraine) in mednarodnimi silami KFOR; pozitivno ocenjuje odločitev črnogorskega parlamenta, da odobri sodelovanje države v misiji EUMAM Ukraine; ponavlja, da je dosledna usklajenost Črne gore s skupno zunanjo in varnostno politiko EU, tudi z omejevalnimi ukrepi proti Rusiji, ključen pokazatelj njene strateške usmeritve; poudarja, da mora ta usmeritev ostati neomajna; poudarja, da neomajna zavezanost političnih predstavnikov Črne gore neodvisni državnosti te države in strateški evropski usmeritvi ostaja ključno politično merilo poleg referenčnih meril tehničnih reform;

8. pozdravlja dialog o varnosti in obrambi med EU in Črno goro, vključno s strukturiranimi izmenjavami o sodelovanju na področjih varnosti in obrambe, odpornosti proti nastajajočim grožnjam in sodelovanju pri podpori Ukrajini;

9. pozdravlja odločitev črnogorskega parlamenta, da napoti pripadnike svojih oboroženih sil k sodelovanju v misiji EUMAM Ukraine, s čimer

jasno in nedvoumno potrjuje usklajenost z varnostnimi prednostnimi nalogami EU in Nata; opozarja, da je Črna gora ključna zaveznica EU v regiji; pozdravlja odločitev črnogorske vlade, da izpolni zavezo o 2-odstotnih izdatkih za obrambo;

10. je še vedno zelo zaskrbljen zaradi vztrajnega in vse večjega zlonamernega tujega vmešavanja, destabilizacijskih dejavnosti, hibridnih groženj in dezinformacijskih kampanj, ki jih v Črni gori izvajajo akterji iz tretjih držav, da bi spodkopali demokratične institucije, družbeno kohezijo in strateško usmeritev Črne gore k članstvu v EU in Natu; opozarja, da tako vmešavanje pomeni neposreden izziv pravni državi, demokratičnemu upravljanju in nacionalni suverenosti; zlasti opozarja na škodljive vplive Kitajske, Rusije in Srbije;

11. je zelo zaskrbljen zaradi poročil, da so podporniki srbskega predsednika Aleksandra Vučića 3. junija 2026 odpotovali v Tivat, da bi destabilizirali Črno goro in prekinili vrh EU-Zahodni Balkan; ugotavlja tudi, da so bili nekateri sodelujoči predhodno identificirani pri provladnih mobilizacijah, da so bili vpleteni v poskuse zatiranja študentskih protestov v Srbiji in da imajo evidenco nasilnih kaznivih dejanj ali prekrškov; ostro obsoja dejanja struktur, povezanih s srbsko vladajočo stranko, katerih cilj je destabilizirati Črno goro in spodkopati njen napredek pri pristopu k EU;

12. poziva k oblikovanju prilagojene podpore EU in Nata ter njunemu okrepljenemu sodelovanju s Črno goro, da bi vzpostavili strožje ukrepe za boj proti takim hibridnim grožnjam, tujemu manipuliranju z informacijami in prikritemu političnemu financiranju ter povečali družbeno in institucionalno odpornost, vključno s krepitvijo kibernetske varnosti, izboljšanjem medijske pismenosti na vseh ravneh izobraževanja, zagotavljanjem ustreznega usposabljanja učiteljev in sodobnih učnih virov, krepitvijo strateškega komuniciranja, izboljšanjem zmogljivosti za boj proti dezinformacijam in povečanjem preglednosti lastništva medijev; spodbuja Komisijo, naj zagotovi, da bo lahko Črna gora uživala vse koristi evropskega ščita za demokracijo; poziva k zanesljivejšim mehanizmom preverjanja in integritete v varnostnih in obveščevalnih službah Črne gore;

13. izraža zaskrbljenost, da zunanji akterji izkoriščajo verske institucije za politične namene; poudarja, da morajo verske organizacije delovati pregledno in neodvisno od tujih političnih vplivov, pri tem pa v celoti spoštovati ustavni in sekularni okvir Črne gore;

14. poziva EU in Črno goro, naj si še naprej prizadevata za znatno okrepljeno in usmerjeno strateško komuniciranje o koristih širitve in članstva v EU tako, da v tesnem sodelovanje z nacionalnimi institucijami in civilno družbo izvajata proaktivnejši in lokalnim razmeram prilagojen pristop; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da glede na

najnovejšo posebno raziskavo Eurobarometra le 39 % državljanov Črne gore meni, da so dobro ali zelo dobro obveščeni o EU;

15. pozdravlja dejavno sodelovanje črnogorskega parlamenta v stabilizacijsko-pridružitvenem parlamentarnem odboru EU-Črna gora;

16. pozdravlja državljanski forum z naslovom Državljani v središču širitve Evropske unije, ki je 20. in 21. septembra 2025 potekal v Podgorici v Črni gori;

17. pozdravlja, da je bilo mesto Nikšić imenovano za evropsko prestolnico kulture leta 2030, Podgorica pa za evropsko prestolnico mladih leta 2028, kar potrjuje njuno vlogo pri spodbujanju vključevanja mladih, inovacij, kulturne izmenjave in tesnejših vezi med Črno goro in EU;

Demokracija in pravna država

18. poudarja pomen črnogorskega parlamenta v pristopnem procesu in njegovo ključno vlogo pri zagotavljanju demokratične odgovornosti, parlamentarnega nadzora in preglednosti zakonodajnega postopka; spodbuja konstruktiven dialog in sodelovanje v celotnem političnem spektru, da bi se sprejela zakonodaja visoke kakovosti, ki bo zagotovila rešitve in dejanske izboljšave v zvezi s strukturnimi težavami ter omogočila napredek Črne gore na njeni pristopni poti; poudarja, da je tesno sodelovanje med črnogorsko vlado in parlamentom ključno za pravočasno in učinkovito izvajanje reform; poudarja, da pospeševanje zakonodajnega procesa ne sme omejevati plodne parlamentarne razprave ali vloge opozicije, ter poziva k ustreznemu ravnotežju med hitrostjo reform in kakovostjo zakonodajnega nadzora;

19. pozdravlja spremembe volilne zakonodaje Črne gore, zlasti v zvezi z nadzorom nad financiranjem kampanj in mediji, integriteto volitev, spolnimi kvotami na volilnih listah in enim samim dnevom za lokalne volitve; poziva Črno goro, naj se v celoti uskladi s standardi EU in v celoti izvaja vsa preostala priporočila, ki sta jih izdala Urad za demokratične institucije in človekove pravice Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi ter Skupina držav proti korupciji, zlasti o preglednosti odhodkov političnih strank, vključno s porabo sredstev, namenjenih organizacijam žensk, v političnih strankah, o spletnem političnem oglaševanju, med drugim z razkrivanjem sponzorjev in meril za ciljno oglaševanje, ter o preprečevanju zlorabe državnih sredstev, posodobitvi volilnega registra in obravnavanju prijav prebivališča; opozarja, da bi bilo treba to storiti s preglednim in vključujočim postopkom posvetovanja z vsemi ustreznimi deležniki; poziva črnogorske oblasti, naj pred volitvami sistematično ščitijo volilno informacijsko okolje tako, da vzpostavijo kanale za hitro sodelovanje med volilno upravo, medijskim regulatorjem in pristojnimi organi, da bi odkrili usklajene dezinformacije in

nezakonito vmešavanje ter se odzvali nanje, hkrati pa v celoti spoštovali svobodo izražanja;

20. pozdravlja, da je Komisija Črno goro vključila v svoje poročilo o stanju pravne države za leto 2025;

21. poziva k hitrejšemu imenovanju sodnikov z uporabo preglednih postopkov, ki so neodvisni od političnih vplivov in temeljijo na strokovnem znanju in izkušnjah ter integriteti in se izvajajo brez zamud, vključno z imenovanji na ustavno sodišče ter v sodni in tožilski svet, ter so v celoti usklajeni z zahtevanimi merili za zaprtje poglavja; poudarja, da ima popolnoma delujoče ustavno sodišče osrednjo vlogo pri stabilnosti pravnega reda in volilnega okvira; je resno zaskrbljen zaradi stalnih zamud pri imenovanju sodnika na ustavno sodišče, kar lahko ogrozi polno delovanje ene najpomembnejših institucij, ki je odgovorna za varovanje pravne države in vključevanje v EU;

22. poziva Črno goro, naj svoj pravni okvir še naprej usklajuje s pravnim redom EU in evropskimi standardi o neodvisnosti, odgovornosti, nepristranskosti, integriteti in strokovnosti sodstva ter izvede preostala priporočila; poziva k večji učinkovitosti pravosodnega sistema, vključno z zmanjšanjem zaostankov, zlasti na področju korupcije in organiziranega kriminala, kar je bistveno za krepitev zaupanja javnosti in izpolnjevanje pogojev za članstvo v EU; opozarja, da je skladno z merili za zaprtje poglavja treba dokazati rezultate v praksi, med drugim z izboljšanimi pogoji dela, zadostnim številom zaposlenih in učinkovitim vodenjem zadev, saj vztrajne strukturne pomanjkljivosti še naprej vplivajo na učinkovitost sodstva; pozdravlja ukrepe za večjo privlačnost poklicnih poti v sodstvu; poziva k sprejemu zakona Črne gore o plačah in drugih pravicah sodnikov in državnih tožilcev, da bi sodniki in tožilci imeli primerne, stabilne in predvidljive plače ter pogoje dela, ki so ključna varovala za njihovo neodvisnost in ustrezno delovanje pravosodnega sistema;

23. ugotavlja, da so strokovnjaki iz civilne družbe izrazili resne pomisleke glede vsebine vladnih osnutkov sprememb v zvezi s tožilskim svetom, in sicer v smislu, da se z njimi ne bo bistveno povečala njegova neodvisnost in da bi bilo morda celo težje zagotoviti resnično neodvisno članstvo v tožilskem svetu; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so bile spremembe zakona o notranjih zadevah in zakona o agenciji za nacionalno varnost sprejete kljub ostrim kritikam opozicije in civilne družbe; poziva k preglednim postopkom ter resničnemu sodelovanju in posvetovanju, zlasti o vseh zakonih, povezanih s procesom vključevanja v EU, z vsemi ustreznimi deležniki, tudi z opozicijo, pravnimi strokovnjaki in Evropsko komisijo;

24. odločno obsoja pogoste politične in javne pritiske na sodnike in tožilce ter poziva pristojne institucije, naj se odzovejo hitro in učinkovito, da zaščitijo njihovo neodvisnost in integriteto;

25. poziva, naj se rezultati pri preiskavah in pregonu korupcije na visoki ravni, vključno z odvzemom premoženja, še izboljšajo; poziva Črno goro, naj izboljša proaktivno preiskovanje in pregon korupcije na visoki ravni ter okrepi zmogljivost in uspešnost pravosodnih in protikorupcijskih organov; ugotavlja, da agencija za preprečevanje korupcije še naprej deluje z vrzelmi v vodstvenih funkcijah, omejenim številom zaposlenih in nezadostno finančno neodvisnostjo, kar omejuje njen skupni učinek, ter poziva, naj se sprejmejo ukrepi za njeno popolno operativno, finančno in funkcionalno neodvisnost v skladu z evropskimi standardi; poziva k nadaljnjemu usklajevanju s pravnim redom in standardi EU na področju boja proti korupciji ter odločno poziva Črno goro, naj obravnava vsa preostala priporočila v zvezi s tem;

26. poziva k celovitim ukrepom na področju integritete, da bi zaščitili organe kazenskega pregona in sodstvo pred korupcijo in organiziranim kriminalom; poziva k vzpostavitvi disciplinskih mehanizmov ter okrepitvi in povečanju učinkovitosti mehanizmov etične odgovornosti, zlasti v primerih neprijave premoženja, da bi se zagotovila smiselna in učinkovita odgovornost v praksi; pozdravlja napredek na področjih, kot so ureditev dejavnosti lobiranja, zaščita žvižgačev in preglednost javnega naročanja, kar kaže, da je z ustreznim izvajanjem ciljno usmerjenih reform mogoče doseči otipljive rezultate;

27. poziva Črno goro, naj poveča učinkovitost pregona in sodnih postopkov za huda kazniva dejanja in organizirani kriminal, da bi se dosegli trdni rezultati glede pravnomočnih obsodb in odvzema premoženja; ugotavlja, da je Črna gora na področju preprečevanja pranja denarja dosegla znaten napredek pri izboljšanju svojega okvira za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma ter pri izvajanju sankcij EU;

28. pozdravlja sedanje sodelovanje Črne gore z agencijami Frontex, Europol, Eurojust in Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v boju proti čezmejnemu kriminalu, tudi trgovini z orožjem, drogami in ljudmi, ter boju proti terorizmu in ekstremizmu; poudarja, da je treba okrepiti sodelovanje na področju boja proti prepovedanim drogam;

29. znova poziva Črno goro, naj svojo vizumsko politiko v celoti uskladi z vizumsko politiko EU, zlasti kar zadeva države, ki pomenijo varnostna tveganja; je seznanjen z odločitvijo črnogorske vlade, da leta 2025 več držav umakne s seznama držav, katerih državljani so oproščeni vizumske obveznosti; opozarja, da je ta zahteva merilo za zaprtje poglavja 24;

30. poudarja, kako pomembne so pregledne in odgovorne javne storitve, večja upravna zmogljivost ter strokovna javna uprava, ki temelji na dosežkih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se z nadaljnjim obširnim zaposlovanjem v javni upravi brez preglednih meril in jasnih ocen

potreb spodkopavajo načela zaposlovanja, ki temelji na dosežkih, in profesionalizacije; poziva, naj se imenovanja na visoke položaje v javni upravi še naprej depolitizirajo, naj se uvedejo jasni mehanizmi ocenjevanja na podlagi uspešnosti in naj se zagotovi kontinuiteta strokovnega znanja;

Temeljne svoboščine in človekove pravice

31. obžaluje, da so narodne manjšine, ranljive skupine v družbi, vključno z Romi in Egipčani, invalidi ter osebami LGBTIQ+, v Črni gori še vedno izpostavljene diskriminaciji, sovražnemu govoru, zlasti na spletu, in kaznivim dejanjem iz sovraštva; pozdravlja nedavno sprejetje zakona o zaščiti enakopravnosti in prepovedi diskriminacije; poziva k odločnejšemu uveljavljanju enake obravnave etničnih skupnosti, da bi imele vse etnične, verske in družbene skupine enake pravice in možnosti ter da bi lahko v celoti in učinkovito sodelovale v družbenem, političnem in gospodarskem življenju; priznava, da je varstvo pravic manjšin temeljnega pomena za spodbujanje socialne kohezije in demokratičnega upravljanja ter spoštovanje evropskih vrednot; poziva Črno goro, naj sprejme in izvršuje celovito zakonodajo in politike, ki preprečujejo diskriminacijo in spodbujajo vključevanje;

32. poziva Črno goro, naj v celoti izvaja zakon o registriranih partnerstvih;

33. poziva Črno goro, naj uvede strategijo za deinstitucionalizacijo invalidov in močan sistem za zaščito otrok, ki bo temeljil na varstvu v skupnosti;

34. priznava večetnični značaj črnogorske družbe in poziva k večjemu spoštovanju vseh jezikov, tradicij in kulturne dediščine lokalnih skupnosti in narodnih manjšin; poziva Črno goro, naj okrepi prizadevanja za nediskriminatorno uporabo manjšinskih jezikov v izobraževanju ter v medijskem prostoru, ki jim je namenjen v državnih in lokalnih medijih; poziva k spoštovanju večetnične identitete Boke Kotorske, zlasti s priznavanjem kulturne dediščine hrvaške skupnosti; izraža globoko zaskrbljenost zaradi nadaljevanja obsežnih gradenj na Unescovem območju v Boki Kotorski, ki vplivajo na ohranjanje dediščine in varstvo naravnega območja, ter poziva, da se dokonča zakonsko varstvo Miločerskega parka;

35. ugotavlja, da je potrebna občutljiva in vključujoča obravnava razprav o identiteti, da bi preprečili polarizacijo in dosegli široko soglasje o vprašanjih, ki so ključnega pomena za neodvisnost, suverenost in evropsko pot Črne gore; ponovno izraža zaskrbljenost glede poskusov, da bi v parlamentu dosegli spremembo zakona o črnogorskem državljanstvu, tako da bi bilo dovoljeno pridobiti dvojno državljanstvo, kar bi lahko resno in dolgoročno vplivala na proces odločanja v državi in njeno identiteto; spodbuja organe, naj se o morebitnih spremembah zakonodaje še naprej posvetujejo in

usklajujejo z EU, da bi zagotovili njeno popolno usklajenost s pravnim redom EU in mednarodnimi standardi ter spoštovanje temeljnih pravic;

36. odločno obsoja vse oblike sovražnega govora, tudi na spletu, in kaznivih dejanj iz sovraštva; pozdravlja, da se je povečalo število primerov kazenskega pregona zaradi rasizma in sovražnega govora, izraža pa zaskrbljenost zaradi nezadostnega ukrepanja zoper govore, javne izjave ali simbolična dejanja, ki slavijo vojne zločince ali pomenijo revizijo zgodovinskih dejstev; spodbuja Črno goro, naj izboljša institucionalni odziv na sovražni govor, poskrbi za učinkovite preiskave in pregon ter se v celoti uskladi s pravnim redom EU;

37. poziva Črno goro, naj poskrbi za učinkovito izvajanje svojega okvira temeljnih pravic, vključno z dostopom do sodnega varstva in zaščito ranljivih oseb, ter naj izvede vsa priporočila mednarodnih nadzornih organov;

38. poudarja, da je treba odpraviti diskriminacijo žensk, zlasti tistih iz manjšinskih skupin; izraža zaskrbljenost, ker so zaradi otroških porok nesorazmerno prizadete deklice iz romske in egipčanske skupnosti v Črni gori; obžaluje, da so razširjeni nasilje na podlagi spola in prelaganje krivde na žrtve ter sovražni govor na podlagi spola in dezinformacije, tudi na spletu, zlasti zoper ženske v javnem in političnem življenju; poziva Črno goro, naj priskrbi ustrezna sredstva in vire ter usklajuje in izvršuje okvir za enakost spolov; poziva, naj zadevni organi povečajo pozornost in vzpostavijo sisteme podpore za žrtve nasilja na podlagi spola in nasilja v družini; poziva k izboljšanemu zbiranju podatkov o nasilju v družini in nasilju na podlagi spola, dohodkih in plačah, zdravju in socialni varnosti; poziva črnogorske organe, naj poskrbijo za večjo politično udeležbo žensk;

39. je seznanjen s črnogorsko politiko ničelne tolerance do nasilja nad novinarji in obsoja primere ustrahovanja in vseh vrst močnih verbalnih napadov javnih uslužbencev in političnih strank na predstavnike medijev in civilne družbe, zlasti tudi na ženske, ki delajo v medijih, in zagovornike človekovih pravic; izraža zaskrbljenost, ker se zoper novinarje, kolumniste in akterje civilne družbe zaradi njihovega kritiziranja javnih uslužbencev uporabljajo neformalni pozivi in preiskovalni intervjuji; poziva k hitremu in učinkovitemu izvrševanju zakonodaje ter učinkovitemu sodnemu varstvu, pri čemer je treba prednostno obravnavati izvajanje preiskav ter celovito in učinkovito nadaljnje ukrepanje v zvezi z nerešenimi primeri, kot je umor Duška Jovanovića, ter odvračilne sankcije; ugotavlja, da v črnogorskem pravnem sistemu ni posebne opredelitve ali hitrega postopka za prepoznavanje in zavrnitev strateških tožb za onemogočanje udeležbe javnosti, ter poziva, da se vzpostavijo taki mehanizmi;

40. poudarja osrednjo vlogo svobodnih in pluralnih medijev kot temeljnega stebra demokratične družbe; opozarja, da skrb za

neodvisnost javne radiotelevizije ter regulativnega organa za medije ostaja referenčno merilo poglavja 23; poudarja, kako pomembno je zagotoviti popolno preglednost lastništva in financiranja medijev, vključno s spletnimi kanali; pozdravlja nedavno imenovanje članov v svet Agencije za avdiovizualne medijske storitve in poudarja, da mora biti agencija sposobna delovati neodvisno, brez političnega vpliva; izraža zaskrbljenost zaradi vztrajnega političnega vplivanja na javno radiotelevizijo in poziva organe, naj spoštujejo sodne postopke, vzpostavijo zakonitost ter poskrbijo za institucionalno in uredniško neodvisnost radiotelevizije; poziva Črno goro, naj svojo medijsko zakonodajo uskladi z evropskim aktom o svobodi medijev[4] ter okrepi odpornost proti tujim vplivom in dezinformacijam; poziva k popolni preglednosti struktur lastništva medijev in tujih virov financiranja, zlasti kadar je povezano s političnimi akterji ali interesi tujih držav, da bi se preprečili prikriti zunanji vplivi na javni diskurz v Črni gori;

41. pozdravlja živahno in konstruktivno civilno družbo v Črni gori, ki ima ključno in pozitivno vlogo v procesu reform; poziva k smiselnemu vključevanju civilne družbe v oblikovanje politik, med drugim tako, da se zagotovi bolj sistematično vključevanje in pravočasen dostop do ustreznih informacij; poziva organe, naj poskrbijo, da pri pripravi zakonodaje, povezane s pristopom k EU, ne bodo prezrte zahteve po javnem posvetovanju in uveljavljeni standardi participativnega upravljanja; poziva, naj se po dolgem premoru nadaljuje delo sveta za sodelovanje med vlado in nevladnimi organizacijami, da bi se vzpostavili sodelovalni odnosi, civilna družba pa bi se že v zgodnji fazi resnično vključila v pregleden zakonodajni postopek;

42. spodbuja Črno goro, naj v celoti izvaja vsa priporočila Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se povečuje število pritožb zaradi mučenja in izsiljenih izjav ter število nerešenih sodnih zaostankov, uporaba zaščitnih ukrepov, kot je avdiovizualno snemanje zaslišanj, pa je omejena; obžaluje, da v primerih grdega ravnanja policije začasne prepovedi in disciplinski ukrepi niso dosledni in da so kazni mile, ter poziva k takojšnjim, učinkovitim in nepristranskim preiskavam;

Sprava in dobri sosedski odnosi

43. pozdravlja dejstvo, da bo Črna gora 5. junija 2026 v Tivatu gostila vrh EU-Zahodni Balkan, ki bo pomembna platforma za poglobitev regionalnega sodelovanja, pospeševanje pristopne agende, krepitev gospodarskega povezovanja in reševanje skupnih izzivov;

---

[4] Uredba (EU) 2024/1083 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi skupnega okvira za medijske storitve na notranjem trgu in spremembi Direktive 2010/13/EU (evropski akt o svobodi medijev) (UL L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

44. poudarja pomembno vlogo dobrih sosedskih odnosov in regionalnega sodelovanja v širitvenem procesu; opozarja, da so dobri sosedski odnosi eno od ključnih meril za ocenjevanje napredka v pristopnem procesu Črne gore v skladu s pogajalskim okvirom EU; poziva h konstruktivnim rešitvam odprtih dvostranskih vprašanj v duhu medsebojnega spoštovanja, pri čemer je treba dati prednost interesom državljanov; opozarja, da bi se bilo treba izogibati uporabi nerešenih dvostranskih in regionalnih sporov za onemogočanje pristopnih procesov držav kandidatk; pozdravlja dvostranska posvetovanja med Hrvaško in Črno goro kot konstruktivni mehanizem za reševanje odprtih vprašanj in vzpostavljanje zaupanja;

45. želi pohvaliti Črno goro za stalen napredek pri obravnavi primerov vojnih zločinov na nacionalni ravni; vendar ugotavlja, da urad posebnega državnega tožilca od junija 2024 ni začel nobenih novih preiskav ali vložil morebitnih obtožnic v zadevah vojnih zločinov ter da ni bil dosežen napredek pri poveljniški odgovornosti; poudarja, da si je treba še bolj in še naprej prizadevati za verodostojne in trajne rezultate na področju učinkovitih preiskav, pregona in sojenja v primerih vojnih zločinov, tudi v primerih na visoki ravni, v skladu z mednarodnim pravom in standardi; v zvezi s tem poudarja, da je treba omogočiti dostop do arhivov;

46. spodbuja Črno goro, naj še naprej proaktivno pristopa k zagotavljanju, da imajo žrtve dostop do pravnega varstva in učinkovitih reparacij, vključno z institucionalno podporo, med drugim tako, da se zagotovijo ustrezne in pravične odškodnine za vse osebe, ki so bile v 90. letih preteklega stoletja vojni ujetniki v črnogorskih taboriščih; pozdravlja regionalno sodelovanje pri teh vprašanjih ter poziva k polnemu sodelovanju v regiji in z državami članicami EU, vključno z izmenjavo dokazov in pojasnitvijo usode pogrešanih oseb; pozdravlja, da je Črna gora na zahtevo Hrvaške aretirala posameznika, ki je bil v nenavzočnosti obsojen za vojne zločine zoper vojne ujetnike, in želi pohvaliti sodelovanje med pristojnimi organi obeh držav v tej zadevi;

47. ponovno izraža svojo zaskrbljenost zaradi političnega revizionizma, ki ga izvajajo nekateri politični akterji ter s katerim se spodkopava odgovornost in poglabljajo družbene delitve; odločno obsoja vsakršno poveličevanje vojnih zločincev in javno zanikanje vojnih zločinov;

48. izraža zaskrbljenost zaradi političnih konceptov in diskurzov v regiji, s katerimi se zagovarja čezmejna združitev ali usklajevanje na podlagi etnične identitete, vključno s tako imenovanim „srbskim svetom“, ter izpodbija suverenost in ozemeljska celovitost sosednjih držav; poziva vse regionalne akterje, naj spoštujejo neodvisnost Črne gore in se ne vmešavajo v njene notranje zadeve; poudarja, da so ti diskurzi nezdružljivi z načeli dobrih sosedskih odnosov in pristopnim procesom k EU; poudarja, da je prihodnost Zahodnega Balkana v vključevanju v EU in ne v konkurenčnih geopolitičnih območjih vpliva;

49. ponovno poziva k odprtju arhivov, ki zadevajo nekdanje republike Jugoslavije, in k odobritvi dostopa do dosjejev nekdanje jugoslovanske tajne službe in tajne službe jugoslovanske ljudske armade, da bi temeljito raziskali in obravnavali zločine iz časa komunizma;

50. poziva k rešitvi odprtih lastninskih vprašanj; poudarja, da je rešitev odprtih vprašanj v zvezi z lastninskimi pravicami, vključno z vračanjem premoženja, nujna, da bi Črna gora izpolnila svoje obveznosti iz poglavja 23, ter ostaja ključno referenčno merilo za zaključek pogajanj na področju temeljnih pravic;

Družbeno-gospodarske reforme

51. pozdravlja sodelovanje Črne gore v načrtu EU za rast za Zahodni Balkan; pozdravlja njen napredek pri izvajanju programa reform, za katerega je bilo izplačanih 18 milijonov EUR, in spodbuja nadaljnje izvajanje; poudarja, kako pomembni so merljivi in trajni rezultati pri izvajanju reform, zlasti na področju pravne države in upravljanja javnih financ;

52. še naprej spodbuja Črno goro, naj v celoti in učinkovito uporabi vsa sredstva EU, ki so ji bila dodeljena, tudi z izboljšanjem upravne zmogljivosti, pospešitvijo načrtovanja programov in sklepanja pogodb ter boljšim usklajevanjem; poudarja, da je pomembno obsežno in smiselno vključevanje deležnikov, vključno z lokalnimi organi, poslovnimi združenji, socialnimi partnerji in civilno družbo, v vseh fazah, tudi pri oblikovanju reformnih ukrepov, izvajanju projektov in spremljanju rezultatov; opozarja, da je finančna podpora EU pogojena, pri čemer je financiranje odvisno od oprijemljivega napredka pri reformah in spoštovanja pravne države;

53. pozdravlja operativno sodelovanje Črne gore v enotnem območju plačil v eurih (SEPA), ki pomeni ključen korak h globljemu finančnemu povezovanju z EU in nižjim stroškom transakcij za državljane in podjetja; je seznanjen s prvotnimi ugotovitvami, ki kažejo, da so bili od oktobra 2025, ko je začelo delovati območje SEPA, ustvarjeni znatni prihranki pri stroških transakcij;

54. pozdravlja predlog Komisije, da bi začela pogajanja s partnerji na Zahodnem Balkanu, tudi s Črno goro, o razširitvi režima EU „gostovanje kot doma“, s katero bi državljanom in podjetjem omogočili koristi od brezhibne mobilne povezljivosti po domačih tarifah po vsej EU in Zahodnem Balkanu, saj bi se spodbudili stiki med ljudmi, utrdile gospodarske vezi, podprle izobraževalne izmenjave in pospešil turizem; poudarja, da je ta pobuda konkreten korak h globljemu predpristopnemu povezovanju, ki podpira čezmejne družbene in gospodarske vezi in prinaša konkretne koristi državljanom še pred polnim članstvom v EU; pozdravlja, da je Svet odobril začetek pogajanj o razširitvi režima „gostovanja kot doma“ na

partnerje na Zahodnem Balkanu, in poziva, naj se pravočasno sklenejo dvostranski sporazumi s temi partnerji;

55. je seznanjen z gospodarsko rastjo Črne gore in jo poziva, naj nadaljuje s fiskalno disciplino, strukturnimi reformami, boljšim upravljanjem in ukrepi, ki so potrebni, da se spodbudijo konkurenčnost, rast zasebnega sektorja in tuje naložbe ter socialni in gospodarski razvoj; spodbuja Črno goro, naj carinsko, socialno in davčno politiko uskladi s standardi EU, vključno s preglednostjo in učinkovito izmenjavo davčnih informacij, da bi dosegla napredek v okviru poglavja 16; poziva Črno goro, naj se uskladi z okvirom EU za pregled neposrednih tujih naložb, zlasti v strateških sektorjih, kot so energetika, telekomunikacije, kritična infrastruktura in mediji, da bi preprečila strateške odvisnosti ter zavarovala kritično infrastrukturo in ključne gospodarske sektorje; pozdravlja prvo konferenco med EU in Črno goro o naložbah, ki je močan signal o poglabljanju gospodarskih vezi;

56. poziva Črno goro, naj spodbudi digitalizacijo javnih storitev in okrepi poklicno usposabljanje, povezano s podjetji; poudarja, da je treba v vseh digitalnih sistemih zagotoviti zaščito osebnih in občutljivih podatkov državljanov; pozdravlja pozive, naj se vse države Zahodnega Balkana pred članstvom v EU vključijo v enotni digitalni trg EU;

57. poziva Črno goro, naj z utrditvijo pravnega okvira in izboljšanjem odkrivanja nepravilnosti okrepi boj proti korupciji pri javnih naročilih, prav tako pa naj poskrbi, da bodo vsi medvladni sporazumi v celoti skladni s pravili in načeli EU;

Energija, okolje in povezljivost

58. poziva Črno goro, naj poveča prizadevanja za trajnostni in zeleni prehod ter končno sprejme in začne izvajati nacionalni energetski in podnebni načrt; poudarja, kako pomembne so energetska varnost, diverzifikacija oskrbe, zmanjšanje strateške odvisnosti od zunanjih akterjev ter polna vključenost v regionalni in evropski trg z energijo; poziva k popolni uskladitvi s svežnjem za povezovanje trga električne energije in k strožjim ukrepom za energetsko učinkovitost; poziva k uskladitvi s standardi EU o zanesljivosti oskrbe in preglednimi postopki naročanja;

59. poziva Črno goro, naj si bolj prizadeva izpolniti merila za zaprtje poglavja 27 ter pospeši uskladitev z okoljskim pravnim redom EU in njegovo učinkovito izvajanje v vseh ustreznih sektorjih, vključno s kakovostjo zraka, vodo, varstvom narave, ravnanjem z odpadki, industrijskim onesnaževanjem in podnebnimi spremembami, prav tako pa naj sprejme strategije in akcijske načrte za kakovost zraka in varstvo narave ter lokalne načrte za ravnanje z odpadki; pozdravlja, da se je Črna gora pridružila programu EU LIFE; poziva vse stranke, naj sklenejo dogovor o čistilni napravi za odpadne vode v občini Zeta,

pri čemer naj upoštevajo tako potrebo po izgradnji čistilne naprave kot tudi pomisleke lokalnega prebivalstva;

60. poziva Črno goro, naj zavaruje območja velikega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti, vključno z območji Smaragdne mreže in tistimi, ki bodo v prihodnje uvrščena na seznam območij Natura 2000, ter zagotovi njihovo zakonsko varstvo in usklajenost z ustreznimi direktivami EU; poziva Črno goro, naj znatno pospeši določitev in izvajanje omrežja Natura 2000 v skladu s pravnim redom EU, pri tem pa poskrbi, da bo ugotavljanje, določanje in upravljanje zaščitenih območij temeljilo na znanstvenih merilih in preglednih postopkih javnega posvetovanja; poziva k strožjemu izvrševanju zakonodaje o dobrobiti živali;

61. poziva Črno goro, naj poveča svojo upravno zmogljivost in zmogljivosti za inšpekcijske preglede na nacionalni in lokalni ravni ter izboljša medinstitucionalno usklajevanje in odločanje o infrastrukturnih projektih, vključno z vzpostavitvijo učinkovitega usklajevanja med postopki strateške presoje vplivov na okolje, presoje vplivov na okolje in ustrezne presoje; poziva jo, naj svojo prometno politiko preusmeri v trajnostno in pametno mobilnost;

62. poudarja, kako pomembni sta regionalna prometna in energetska povezljivost kot ključna elementa gospodarskega razvoja in stabilnosti na Zahodnem Balkanu, ter poziva k projektom, ki poglabljajo povezovanje z državami članicami EU; izraža zaskrbljenost zaradi nedavnih blokad mejnih prehodov s schengenskim območjem, ki so jih izvajali poklicni vozniki iz držav Zahodnega Balkana v zvezi z izvajanjem sistema vstopa/izstopa EU od oktobra 2025; poudarja, da bi dolgotrajne motnje lahko negativno vplivale na dobavne verige, trgovinske tokove in gospodarske odnose med EU in Črno goro; poziva Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami oceni, kakšne so možne pragmatične in pravno ustrezne rešitve, s katerimi bi upoštevali dejanske operativne razmere v prometnem sektorju ter v celoti ohranili celovitost schengenskega pravnega reda, zagotovili ustrezne zaščitne ukrepe in preprečili morebitne zlorabe;

°

° °

63. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, ter vladam in parlamentom držav članic ter naj naroči njen prevod v črnogorščino in jo posreduje predsedniku, vladi in parlamentu Črne gore.